

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΑΡΧΑΙΩΝ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

A1. Στις άλλες δηλαδή ικανότητες, όπως ακριβώς λες εσύ, αν κάποιος ισχυρίζεται ότι είναι ικανός αυλητής ή (ικανός) σε οποιαδήποτε άλλη τέχνη, στην οποία δεν είναι, ή τον περιγελούν ή αγανακτούν, και οι δικοί του τον πλησιάζουν και συμβουλεύουν, σαν να είναι τρελός. Όμως στη δικαιοσύνη και στην άλλη πολιτική αρετή, και αν ακόμα ξέρουν για κάποιον ότι είναι άδικος, αν αυτός ο ίδιος λέει την αλήθεια σε βάρος του μπροστά σε πολλούς, πράγμα που το θεωρούσαν στην περίπτωση με τις τέχνες ότι είναι σωφροσύνη, δηλαδή το να λέει την αλήθεια, σ' αυτή την περίπτωση το θεωρούν τρέλα, και ισχυρίζονται ότι όλοι πρέπει να λένε πως είναι δίκαιοι, είτε είναι είτε όχι διαφορετικά, (ισχυρίζονται) ότι είναι τρελός όποιος δεν προσποιείται (ότι κατέχει) την δικαιοσύνη· γιατί, κατά τη γνώμη τους, είναι αναγκαίο ο καθένας να έχει με αυτόν τον τρόπο μερίδιο σ' αυτή διαφορετικά, (είναι αναγκαίο) να μη συγκαταλέγεται ανάμεσα στους ανθρώπους.

B1. Ο Πρωταγόρας στην προσπάθειά του να αποδείξει την καθολικότητα της αρετής χρησιμοποιεί ένα τεκμήριο. Η φράση «ήγοῦνται πάντες ἄνθρωποι πάντα ἄνδρα μετέχειν δικαιοσύνης τε καὶ τῆς ἄλλης πολιτικῆς ἀρετῆς» αποτελεί την αποδεικτέα θέση για την καθολικότητα της αρετής, ότι όλοι δηλαδή οι άνθρωποι έχουν μερίδιο σ' αυτή. Ο Σωκράτης, στο επιχείρημα για τους ειδικούς που συμβουλεύουν σε ειδικά θέματα σε αντίθεση με την πολιτική, για την οποία όλοι αδιακρίτως έχουν λόγο, αφήνει να νοηθεί ότι για την πολιτική μιλούν όλοι, γιατί ισχύει η καθολικότητα της πολιτικής αρετής ως κοινής ιδιότητας όλων των ανθρώπων. Επιπλέον, πρέπει να επισημανθεί ότι στα συστατικά της πολιτικής αρετής ο Πρωταγόρας προσθέτει εδώ και τη δικαιοσύνη. Στο τέλος του κεφαλαίου θα προσθέσει, επίσης, την ευσέβεια.

Ο Πρωταγόρας για να αποδείξει τη θέση του για την καθολικότητα της πολιτικής αρετής προβαίνει στη συγκριτική εξέταση δύο παραδειγμάτων από την αθηναϊκή κοινωνία. Το πρώτο αναφέρεται στη στάση της κοινής γνώμης απέναντι στους ειδικούς σε έναν τεχνικό τομέα, εδώ σε έναν αυλητή, και το δεύτερο στη στάση της κοινής γνώμης απέναντι στον πολίτη και στη σχέση του με τη δικαιοσύνη. Η διαφορετική στάση της κοινής γνώμης στη μια και στην άλλη περίπτωση

είναι για τον Πρωταγόρα επαρκής λόγος για να πείσει τον Σωκράτη και το ακροατήριό του για την καθολικότητα της πολιτικής αρετής.

Στο παράδειγμα «Ἐν γὰρ ταῖς ἄλλαις ἀρεταῖς, ὥσπερ σὺ λέγεις, ἐάν τις φῇ ἀγαθὸς αὐλητὴς εἶναι, ἢ ἄλλην ἡντινοῦν τέχνην ἣν μὴ ἔστιν, ἢ καταγελῶσιν ἢ χαλεπαίνουσιν, καὶ οἱ οἰκεῖοι προσιόντες νουθετοῦσιν ὡς μαινόμενον·» η αρετή δεν έχει ηθικό περιεχόμενο, αλλά αποδίδει την ικανότητα και τις γνώσεις σε έναν ειδικό τομέα. Η κοινή γνώμη των Αθηναίων, απορρίπτει αυστηρά όποιον ισχυρίζεται ότι έχει ειδικές γνώσεις, ενώ δεν έχει, δηλαδή όποιον δεν διαθέτει τη στοιχειώδη αυτογνωσία για το τι γνωρίζει και τι είναι. Όσον αφορά, λοιπόν, την ικανότητα ή τις γνώσεις σε κάποια τέχνη, επαινείται το να λέει κανείς την αλήθεια. Διαφορετικά, καταδικάζεται στη συνείδηση της κοινής γνώμης.

Σύμφωνα με το δεύτερο παράδειγμα «ἐν δὲ δικαιοσύνῃ καὶ ἐν τῇ ἄλλῃ πολιτικῇ ἀρετῇ, ἐάν τινα καὶ εἰδῶσιν ὅτι ἄδικός ἐστιν, ἐὰν οὗτος αὐτὸς καθ' αὐτοῦ τάληθῇ λέγῃ ἐναντίον πολλῶν, ὃ ἐκεῖ σωφροσύνην ἡγοῦντο εἶναι, τάληθῇ λέγειν, ἐνταῦθα μανίαν ...», όσον αφορά τη δικαιοσύνη (και την πολιτική αρετή γενικότερα), θεωρείται σωστό το να λένε όλοι ότι είναι δίκαιοι, ακόμα κι αν δεν είναι. Η κοινή γνώμη αποδέχεται ότι ο καθένας είτε είναι δίκαιος είτε όχι πρέπει να υποστηρίζει ότι είναι ή να φαίνεται δίκαιος. Όποιος αποκλίνει από τη στάση αυτή, δεν μπορεί να γίνεται αποδεκτός ως μέλος της κοινωνίας. Φαίνεται εδραιωμένη η αντίληψη ότι η κοινωνική συνύπαρξη των ανθρώπων δεν συμφωνεί με την αδικία, η οποία απειλεί με διάσπαση τη συνοχή της κοινωνίας, και ότι δεν υπάρχει άνθρωπος που τουλάχιστον δεν καταφάσκει στη δικαιοσύνη.

Ειδικότερα, το σκεπτικό του Πρωταγόρα μπορεί να ερμηνευθεί και ως εξής:

α) ακόμα κι ένας άδικος είναι σε θέση να διακρίνει τη δίκαιη από την άδικη πράξη. Αυτό σημαίνει ότι έχει μέσα του κάποια στοιχεία δικαιοσύνης, που όμως δεν έχουν καλλιεργηθεί επαρκώς, ώστε να τον αποτρέψουν από τη διάπραξη της αδικίας. Άρα, δεν θα πει αλήθεια, αν ισχυριστεί ότι είναι άδικος.

β) το να ομολογεί κάποιος δημόσια την αλήθεια, ότι δηλαδή είναι άδικος, θεωρείται παραφροσύνη, διότι θα υποστεί ποινές και θα αμαυρωθεί η δημόσια εικόνα του.

Κανένας λογικός άνθρωπος δεν θέλει να του συμβεί κάτι τέτοιο. Ο Πρωταγόρας φαίνεται να δεισδύει στη νοοτροπία των ανθρώπων και να παρατηρεί ότι δεν τους ενδιαφέρει το τι πρέπει ή είναι σωστό να κάνουν, αλλά το τι τους συμφέρει να κάνουν. Επίσης, δεν τους ενδιαφέρει η πραγματική τους εικόνα (το εἶναι), όσο η εικόνα που συνάδει με τα προβαλλόμενα κοινωνικά πρότυπα και το κοινώς αποδεκτό σύστημα αξιών (το φαίνεσθαι). Συνεπώς, η κοινωνική ηθική και το συμβατικό αίσθημα δικαίου αφορά (και πρέπει να αφορά) όλους τους ανθρώπους, διαφορετικά θέτουν τον εαυτό τους έξω από την κοινωνία και υφίστανται ό,τι συνεπάγεται αυτό. Επιπλέον, είναι ανάγκη όλοι οι άνθρωποι να έχουν μερίδιο στην πολιτική αρετή και να συμμετέχουν στη δικαιοσύνη, ή έστω να αποδέχονται καταρχήν το δίκαιο, για να μπορούν να υπάρξουν κοινωνίες «καί φασιν πάντας δεῖν φάναι εἶναι δικαίους, ὡς ἀναγκαῖον οὐδένα ὄντιν' οὐχὶ ἀμῶς γέ πως μετέχειν αὐτῆς, ἢ μὴ εἶναι ἓν ἀνθρώποις».

Η φράση «Ὅτι μὲν οὖν πάντ' ἄνδρα εἰκότως ἀποδέχονται περὶ ταύτης τῆς ἀρετῆς σύμβουλον διὰ τὸ ἡγεῖσθαι παντὶ μετεῖναι αὐτῆς, ταῦτα λέγων» αποτελεί την κατακλείδα και το συμπέρασμα του «τεκμηρίου». Εδώ, δηλαδή, κλείνει το θέμα της καθολικότητας της πολιτικής αρετής και διατυπώνεται το συμπέρασμα. Αυτό καταδεικνύεται και από τις λέξεις οὖν και ταῦτα λέγων.

B.2. Ο Πρωταγόρας παραθέτει τις απόψεις του αντιδιαστέλλοντας τη δικαιοσύνη και την άλλη πολιτική αρετή με τις τέχνες (αντοθετικός δε). Στις τέχνες το να ισχυρίζεται κάποιος ότι τις κατέχει, ενώ στην πραγματικότητα δεν τις κατέχει, θεωρείται παραφροσύνη.

Ωστόσο, ο Πρωταγόρας, βλέποντας με ρεαλισμό την κοινωνική πραγματικότητα, περιβάλλει με το φιλοσοφικό μανδύα την άποψη του κόσμου ως προς τον άδικο: το να ομολογεί αυτός δημόσια την αλήθεια, ότι δηλαδή είναι άδικος, θεωρείται τρέλα, καθώς αυτό αμαυρώνει την κοινωνική του εικόνα και ενδέχεται να του δημιουργήσει προβλήματα με τη δικαιοσύνη. Όλοι λοιπόν γενικά ισχυρίζονται ότι κάθε άνθρωπος πρέπει να επιμένει ότι είναι δίκαιος - είτε είναι δίκαιος είτε δεν είναι. Αν δηλαδή δεν είναι πρέπει να προσποιείται ότι είναι. Και αν δεν τηρεί αυτή την αρχή, θεωρείται τρελός.

Ο Πρωταγόρας εισδύει στη νοοτροπία του κόσμου και παρατηρεί ότι τους ανθρώπους δεν τους ενδιαφέρει τόσο η δεοντολογία ως προς τη συμπεριφορά τους, όσο το συμφέρον τους (όχι τι πρέπει να κάνουν, αλλά τι τους συμφέρει να κάνουν)· ούτε η πραγματική τους εικόνα, όσο η εικόνα που θα δείξουν στους άλλους για τον εαυτό τους.

Η απόκρυψη της αδικίας και η προσποίηση δικαιοσύνης θα μπορούσαν να εκληφθούν ως προσπάθεια να μην απομακρύνονται οι άνθρωποι από τη δικαιοσύνη, έστω και με αυτό τον τρόπο. Όμως αυτή η ερμηνεία μάλλον εξιδανικεύει την άποψη των ανθρώπων γι' αυτή την προσποίηση.

Ακόμα κι ένας άδικος είναι σε θέση να διακρίνει τη δίκαιη από την άδικη πράξη. Αυτό σημαίνει ότι έχει μέσα του κάποια στοιχεία δικαιοσύνης, που όμως δεν έχουν καλλιεργηθεί επαρκώς, ώστε να τον αποτρέψουν από τη διάπραξη της αδικίας. Άρα, δεν θα πει αλήθεια, αν ισχυριστεί ότι είναι άδικος. β) το να ομολογεί κάποιος δημόσια την αλήθεια, ότι δηλαδή είναι άδικος, θεωρείται παραφροσύνη, διότι θα υποστεί ποινές και θα αμαυρωθεί η δημόσια εικόνα του.

Κανένας λογικός άνθρωπος δεν θέλει να του συμβεί κάτι τέτοιο. Ο Πρωταγόρας φαίνεται να διεισδύει στη νοοτροπία των ανθρώπων και να παρατηρεί ότι δεν τους ενδιαφέρει το τι πρέπει ή είναι σωστό να κάνουν, αλλά το τι τους συμφέρει να κάνουν. Επίσης, δεν τους ενδιαφέρει η πραγματική τους εικόνα (το **είναι**), όσο η εικόνα που συνάδει με τα προβαλλόμενα κοινωνικά πρότυπα και το κοινώς αποδεκτό σύστημα αξιών (το **φαίνεσθαι**). Συνεπώς, η κοινωνική ηθική και το συμβατικό αίσθημα δικαίου αφορά (και πρέπει να αφορά) όλους τους ανθρώπους, διαφορετικά θέτουν τον εαυτό τους έξω από την κοινωνία και υφίστανται ό,τι συνεπάγεται αυτό.

Η άποψη του Πρωταγόρα για την καθολικότητα της πολιτικής αρετής συμπληρώνεται και στηρίζεται από δύο ακόμη αιτιολογήσεις, που αποδίδονται ως σχόλια της κοινής γνώμης:

- α) **«καί φασιν πάντας δεῖν φάναι εἶναι δικαίους»:** όλοι πρέπει να λένε ότι κατέχουν την πολιτική αρετή,
- β) **«ὥς ἀναγκαῖον οὐδένα ὄντιν' οὐχὶ ἀμῶς γέ πως μετέχειν αὐτῆς, ἢ μὴ εἶναι ἐν ἀνθρώποις.»:** Είναι ανάγκη όλοι οι άνθρωποι να έχουν μερίδιο στην πολιτική αρετή και να συμμετέχουν στη δικαιοσύνη, ή έστω να αποδέχονται καταρχήν το δίκαιο, για να μπορούν να υπάρξουν κοινωνίες.

Με τη φράση **«ἢ μὴ εἶναι ἐν ἀνθρώποις.»** ο Πρωταγόρας φαίνεται ότι δέχεται πως η πολιτική ιδιότητα, έστω και ως κατάφαση στην έννοια της δικαιοσύνης, είναι ειδοποιό γνώρισμα του ανθρώπου και απαραίτητη προϋπόθεση για να είναι δεκτός στην πολιτική κοινωνία. Όταν και αυτό το ελάχιστο της κατάφασης στην έννοια του δικαίου λείπει από κάποιον, ο

άνθρωπος αυτός δεν μπορεί να συγκαταλέγεται ανάμεσα στους ανθρώπους, γιατί υστερεί και αποτελεί απειλή για τους ιδρυτικούς σκοπούς της πολιτικής κοινωνίας. Έτσι, προτείνεται αυτός να μη συγκαταλέγεται μεταξύ των ανθρώπων, δηλαδή να εξορίζεται και να του στερούνται τα πολιτικά του δικαιώματα.

Β.3. Στο μεταφρασμένο απόσπασμα ο Σωκράτης χρησιμοποιεί για να στηρίξει τη θέση του ότι η αρετή δεν διδάσκεται το εξής επιχείρημα. Στην Εκκλησία του Δήμου, όταν οι Αθηναίοι, οι οποίοι είναι σοφοί, συζητούν για θέματα που απαιτούν ιδιαίτερη τεχνογνωσία, θεωρούν σωστό να δέχονται τη γνώμη μόνο των ειδικών. Μάλιστα, αν κάποιος μη ειδικός επιχειρήσει να εκφράσει τη γνώμη του για τα θέματα αυτά, τον αποδοκιμάζουν και τον διώχνουν. Αντίθετα, όταν γίνεται λόγος για θέματα που αφορούν τη διοίκηση της πόλης, δέχονται τη συμβουλή οποιουδήποτε πολίτη ανεξαρτήτως επαγγέλματος, οικονομικής κατάστασης ή καταγωγής, γιατί πιστεύουν πως όλοι έχουν πολιτική αρετή χωρίς να την έχουν διδαχτεί από πουθενά. Συγκεκριμένα ο Σωκράτης θεωρεί ότι η πολιτική αρετή δεν διδάσκεται, επειδή όλοι οι Αθηναίοι ανεξαρτήτως επαγγέλματος, οικονομικής κατάστασης ή καταγωγής συμμετέχουν ενεργά στα κοινά και εκφράζουν τη γνώμη τους στην Εκκλησία του Δήμου για θέματα που αφορούν την πόλη («Όταν όμως πρέπει ... γενιά σπουδαία»). Στην πραγματικότητα, αναφέρεται στα δικαιώματα της **ισηγορίας και της παρρησίας**, που αποτελούσαν τις αναγκαίες προϋποθέσεις για την ομαλή και σωστή λειτουργία της άμεσης δημοκρατίας που ίσχυε τότε στην Αθήνα. Το ότι όμως όλοι οι Αθηναίοι πολίτες εξέφραζαν ελεύθερα τη γνώμη τους δεν αποδεικνύει ότι η πολιτική αρετή δεν διδάσκεται ούτε ότι όλοι τη διέθεταν, καθώς στην Εκκλησία του Δήμου εκφράζονταν και απόψεις που δεν διέπονταν από πολιτική αρετή.

Στο πρωτότυπο απόσπασμα «Οὕτω δὴ, ὦ Σώκρατες... τούτου αἰτία.» ο Πρωταγόρας επαναλαμβάνει τη θέση που υποστηρίζει ο Σωκράτης στο μεταφρασμένο απόσπασμα και φαίνεται να τη δέχεται, αλλά να την ερμηνεύει με διαφορετικό τρόπο. Τα συμπεράσματα που προκύπτουν από τον μύθο είναι τα εξής:

α) Το ότι όλοι οι Αθηναίοι έχουν την πολιτική αρετή, δεν σημαίνει ότι αυτή δεν διδάσκεται, όπως υποστήριξε ο Σωκράτης, αλλά ότι είναι αναγκαία η ύπαρξή της για την οργάνωση κοινωνιών, β) Ο Πρωταγόρας δέχεται και αιτιολογεί την καθολικότητα και την αναγκαιότητα της πολιτικής αρετής, και σε αυτή τη βάση στηρίζει το διδακτό της αρετής.

Τα επιχειρήματα του Πρωταγόρα για το διδακτό της πολιτικής αρετής που συνάγονται από τον μύθο και τα κεφαλαιοποιεί στο επιμύθιο είναι τα εξής:

1) Οι τεχνικές γνώσεις δεν δόθηκαν σε όλους τους ανθρώπους και γι' αυτό ένας που κατέχει μία τέχνη, πχ. την αρχιτεκτονική ή την ιατρική, μπορεί να καλύψει πολλούς ιδιώτες. Έτσι αιτιολογείται γιατί οι Αθηναίοι επιτρέπουν μόνο σε ειδικούς να εκφέρουν γνώμη για ζητήματα τεχνικής ειδίκευσης.

2) Άποψη του Πρωταγόρα είναι ότι η πολιτική αρετή δόθηκε στον άνθρωπο σ' ένα μεταγενέστερο στάδιο και όχι από την αρχή της δημιουργίας του. Αυτές τις δύο αξίες τις διαθέτει ο άνθρωπος ως ηθικές καταβολές και προδιάθεση. Για να γίνουν όμως κτήμα του και να φτάσει στην πλήρη κατάκτηση της πολιτικής αρετής πρέπει να καταβάλει προσπάθεια και αγώνα. Ο άνθρωπος δεν γεννιέται, αλλά γίνεται κάτοχος της πολιτικής αρετής μέσα από μαθητεία σε αυτήν, δηλαδή με διδασχά και προσπάθεια. Σ' αυτό θα συντελέσουν οι φορείς αγωγής αλλά και οι νόμοι με τις ποινές και τις κυρώσεις τους («Επὶ πάντας,»... «καὶ πάντες μετεχόντων»... κτείνειν ὡς νόσον πόλεως.»). Την άποψη αυτή θα επιχειρήσει να αποδείξει στις επόμενες ενότητες, για να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι η πολιτική αρετή διδάσκεται.

Από τα παραπάνω συνάγεται ότι ο Σωκράτης συσχετίζει με αντίθετο τρόπο τις συνήθειες των Αθηναίων στην εκκλησία του δήμου με την πολιτική αρετή συγκριτικά με τον σοφιστή Πρωταγόρα.. Σύμφωνα με τον Σωκράτη όλοι έχουν το δικαίωμα του λόγου για τις υποθέσεις της πόλης και αυτό αποτελεί απόδειξη του μη διδακτού της αρετής. Για τον Πρωταγόρα ,όμως, η καθολικότητα αυτού του δικαιώματος λειτουργεί αποδεικτικά για το διδακτό της αρετής, καθώς χωρίς την πολιτική αρετή δεν μπορούν να υπάρξουν πόλεις.

B.4. Σ

Λ

Σ

Σ

Λ

B.5. α. ἴωσιν-εισιτήριο

δεῖ - ἐνδεια

εἰδῶσιν - συνείδηση

ἀνέχονται-έξη

B.5.β. Η ηθική αρετή είναι το αντικείμενο που πραγματεύτηκε ο Αριστοτέλης στο

έργο του «Ηθικά Νικομάχεια».

Η καλή προετοιμασία του αποτελεί τον λόγο της επιτυχίας του.

Οι καλλιτέχνες είναι δημιουργικές φύσεις,

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Γ1 ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΑΔΙΔΑΚΤΟΥ

Γιατί όταν ο λόγος χάσει την προσωπική γοητεία (ιδέα, γνώμη) του ομιλητή και τη φωνή του και τις ρητορικές αποχρώσεις (τις μεταβολές που υπάρχουν στη ρητορική, μαζί μ' αυτά και την επικαιρότητα και την ανάγκη γρήγορα να γίνει η πράξη, και δεν υπάρχει τίποτα που να συμβοηθεί (συμμετέχει, υποστηρίζει) και να συμπείθει, (όταν), όταν απ' όλ' αυτά που έχουν προλεχθεί ο λόγος είναι έρημος και γυμνός, (όταν) τον διαβάξει κάποιος χωρίς πειστικότητα και χωρίς να αποκαλύπτεται /φανερώνεται κανένα ήθος (χωρίς κανένα χρωματισμό), αλλά σα να κάνει απαρίθμηση, εύλογα, νομίζω, φαίνεται ότι είναι ασήμαντος σε όσους τον ακούνε. Όλα αυτά βέβαια θα μπορούσαν τον λόγο που τώρα σου παρουσιάζω να τον βλάψουν και να τον κάνουν να φαίνεται χειρότερος.

Ή

Γιατί όταν ο λόγος στερηθεί και τη δόξα και τη φωνή του ρήτορα και τις ρητορικές μεταβολές (χροιά στη φωνή) επιπλέον και την επικαιρότητα και τη ανάγκη γρήγορα να γίνει η πράξη και δεν υπάρχει τίποτα που να βοηθά μαζί και να πείθει και απογυμνώνεται από όλα όσα ειπώθηκαν προηγουμένως και τον διαβάξει κάποιος χωρίς πειστικότητα και χωρίς το ανάλογο ύφος αλλά σαν να απαριθμεί, εύλογα νομίζω φαίνεται ότι είναι ασήμαντος σ' αυτούς που τον ακούν. Αυτά ακριβώς βέβαια, θα μπορούσαν να βλάψουν κυρίως και να τον κάνουν να φαίνεται ασημαντότερος τον λόγο που τώρα παρουσιάζεται.

Γ2. α.

ανάγνωθι

ἀπαριθμοῖεν

ἀκούσεσθαι

μάλα

φανῆτε

Γ2. β.

Τοῦ μέν προειρημένου ἅπαντος ἔρημοι γένωνται

Γ3. α.

τῶν μεταβολῶν: αντικείμενο στο ρήμα ἀποστερηθῇ

τῶν προειρημένων: γενική αντικειμενική στο ἔρημος και επιθετική μετοχή

γυμνός: κατηγορούμενο στο εννοούμενο υποκείμενο ὁ λόγος μέσω του συνδετικού ρήματος γένηται

εἰκότως: επιρρηματικός προσδιορισμός του τρόπου στο δοκεῖ

τοῖς ἀκούουσιν: επιθετική μετοχή, δοτική προσωπική του κρίνοντος προσώπου στο δοκεῖ

Γ3. Β.

Ἄπερ καὶ τὸν νῦν ἐπιδεικνύμενον μάλιστ' ἂν βλάψει: Κύρια κρίσεως πρόταση (Ἡ αναφορική αντωνυμία μετά από ισχυρό σημείο στίξης εισάγει κύρια πρόταση) κρίσεως, καταφατική, επαυξημένη.

Ἄπερ: υποκείμενο του ρήματος ἂν βλάψει (αττική σύνταξη)

τὸν ἐπιδεικνύμενον: Αντικείμενο του ρήματος ἂν βλάψει και επιθετική μετοχή

φαυλότερον: κατηγορούμενο στο υποκείμενο του φαίνεσθαι (τὸν ἐπιδεικνύμενον)

φαίνεσθαι: Αντικείμενο του ποιήσειεν και τελικό απαρέμφατο.